

§ 80 om den private Ejendomsrets Ukrænkelighed har jo i Forvejen haarde Kampe nok at bestaa mod den moderne sociale og Socialiseringslovgivning, der netop tager sit Udgangspunkt i det offentlige Pligt til at hjælpe de ubemidlede Klasser, og som ikke er tilbøjelig til at anerkende den private Ejendomsrets Ukrænkelighed overfor Statens og det regerende Flertals Almagt. I mange nyere Forfatninger, saaledes i den nye tyske og den czechoslovakiske, for ikke at tale om den russiske bolsjevikiiske, er da ogsaa Tilsikringen i Forfatningen af Erstatning eller fuld Erstatning for Indgreb i den private Ejendomsret mer eller mindre bortfaldet. I vor danske Grundlov bestaar den imidlertid endnu, men skal den fortsat kunne hævdes, maa til Gengæld Begrebet „Ejendomsret“ ikke forsøges udstrakt udover sine naturlige Grænser, saaledes at Forskellen mellem Ejendomsret og Ret til offentlig Forsørgelse helt udviskes. Thi en saa unaturligt udvidet Ejendomsrets Ukrænkelighed vil selvsagt ikke i Længden kunne hævdes.

Skal det kunne hævdes, at Retten til Invalidere paa samme Maade som Retten efter en privatretlig Forsikringskontrakt falder ind under „Ejendomsret“ i Grundlovens § 80, maa det derfor *bestemt godtgøres*, at Invalideforsikringsloven ved Brugen af Ordet Forsikring har det privatretlige Forsikringsbegreb for Øje og derfor har ordnet Invalideforsikringen i Lighed med et privatretligt Forsikringsforhold.

Nu skal det vel erkendes, at der i Lovens Ordning er adskilligt, der udvortes minder om et privatretligt Forsikringsforhold, idet der ikke blot tales om Forsikring, men ogsaa opereres med Begreber som „Invaliddepræmie“ og en særlig „Invalideforsikringsfond“ som Bærer af Forsikringen, hvad der jo ogsaa bevirker, at Invalideforsikringen sammen med den øvrige „sociale Forsikring“ omtales i de privatretlige Systemer, om end det paa Grund af den „sociale Forsikring“s vidtrækkende Forskellighed fra den privatretlige kun sker i stor Korthed.*) At imidlertid den sociale Forsikring, visse udvortes Ligheder tiltrods, i Virkeligheden ikke tilhører Privatrettens Obligationsforhold, men er et *offentligt Retsinstitut*, der i Lighed med Retten til den offentlige Fattigforsørgelse retteligt tilhører Statsretten og Statsforvaltningsretten, vil fremgaa af en nærmere Undersøgelse.

For det første falder det i Øjnene, at Invalideforsikringen ikke stiftes ved en frivillig Kontrakt paa samme Maade som Privatrettens Forsikringskontrakter, idet alle ubemidlede herboende danske Statsborgere, der er nydende Medlemmer af en anerkendt Sygekasse og har været det i det sidste Aar, uden videre er forsikrede mod Invaliditet, Lovens § 1, jfr. § 4, 7de Stykke. Lovens Motiver udtaler vel, at man ved Tilknytningen til Sygekasserne vil opnaa, at Forsikringen ordnes „paa et frivilligt Grundlag“. Men at Invalideforsikringen som saadan dog ikke derved stiftes ved frivillig Kontrakt, erkendes dog straks efter i Motiverne, idet det tilføjes: „Idet Forsikringen saaledes ordnes paa frivilligt Grundlag, har man dog paa den anden Side ment, at enhver, der er Medlem af en anerkendt Sygekasse og har Indfødsret, *samtidig skal være invalideforsikret og erlægge den herfor fastsatte Præmie*, idet man neppe vilde kunne vente tilfredsstillende Tilslutning, saafremt *Sygekassemedlemmerne blev stillet frit overfor Spørgsmaalet om Forsikring mod Invaliditet.*“**) Og at den ikke blot pligtige, men direkte ved Lovens Bud stiftede Invalideforsikring ikke af Loven selv opfattes som en frivillig Forsikring, fremgaar med Klarhed deraf, at Invalideforsikringsloven selv i § 4, 6te Stykke, stiller den af en Invalid tegnede privatretlige Forsikring som „*frivillig Forsikring*“ i direkte Modsætning til „hans Krav efter denne Lov“. Kun, hvor ikke længer nydende Medlemmer af en Sygekasse for at bevare Adgang til Invalidere i Henhold til Lovens § 2, jfr. § 5, 3die Stykke, frivilligt gaar ind paa at erlægge tredobbelt Invaliddepræmie, kan der tales om en Forsikringskontrakt, der er analog med Privatrettens. Men navnlig med Hensyn til alle dem, der her særlig er Tale om, de nuværende aktuelle Invalidere, er dette endog ganske udelukket, idet de uden videre blev forsikret ved Lovens Ikrafttræden, og dette uagtet den allerstørste Part af dem *allerede var Invalidere, da de blev forsikret mod Invaliditet*. Thi det siger sig selv, at hertil vil ingen Analogi fra privatretlige paa Erhvervsvirksomhed byggede Forsikringsforhold kunne findes, idet jo utvivlsomt ingen privatretlig Forsikringskontrakt kan indgaa til Sikring mod Skade — Brandskade, Ulykkestilfælde, Invaliditet —, *der allerede er indtruffet*. Her kan der derfor trods Navnet umuligt foreligge virkelig Forsikring i privatretlig Forstand; her foreligger ren og skær *Statsforsørgelse*.

*) Jfr. Lassen-Ussing, Lærebog i Obligationsrettens specielle Del, 3. Udgave 1924, hvori Fremstillingen af den privatretlige Forsikring fylder 76 Sider, men hele den „sociale Forsikring“ kun lidt over 7 Sider, deraf Invalideforsikringen 20 Linier.

**) Rigsdagstidenden 1920—21, Tillæg A. Sp. 2987. Udhævelserne foretagne her.